

FAD
FİLİSTİN ARAŞTIRMALARI
DERGİSİ,
NO. 15 (YAZ 2024)

BPS
BULLETIN OF PALESTINE
STUDIES,
NO. 15 (SUMMER 2024)

مجلة دراسات فلسطينية

כתב העת ללימודים פלסטיניים

FAD - Filistin Araştırmaları Dergisi

BPS - Bulletin of Palestine Studies

Tarandığı Uluslararası Indexler / Abstracting & Indexing

Alıntı-GayriTicari-Türetilemez 4.0
Uluslararası (CC BY-NC-ND 4.0)

Attribution-NonCommercial-
NoDerivatives 4.0 International
(CC BY-NC-ND 4.0)

Bu eser Creative Commons Atf-GayriTicari 4.0
Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

This work is licensed under a Creative Commons
Attribution-NonCommercial 4.0 International
License.

SAYI BİLGİSİ

ISSUE INFORMATION

Filistin Araştırmaları Dergisi uluslararası hakemli bir dergidir.

Bulletin of Palestine Studies is a refereed international journal.

Yayın Türü | Publication Type

Uluslararası Süreli Yayın | *International Periodical*

Dergi yılda iki kez yayımlanır (yaz ve kış).

The Journal is published biannually (summer and winter).

e-ISSN: 2587-1862

Sayı (Mevsim Yıl) | Number (Season Year)

15 (Yaz 2024) | 15 (Summer 2024)

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü | Editor-in-Chief

M. Mustafa KULU

Sayı Editörü | Issue Editor

Selim TEZCAN

Editör Yardımcısı | Associate Editor

Alaattin DOLU, Can DEVECİ

E-posta | E-mail

bilgi@filistin.org, filistindergisi@gmail.com, mailto: gmail.filistin.org

Web adresi | Web Address

filistin.org | *journal.filistin.org* | *dergipark.gov.tr/fiad*

Makale Gönder | Submit Article

makalegonder.filistin.org | *submitarticle.filistin.org*

Yazışma Adresi | Mailing Address

Filistin Araştırmaları Dergisi Şükran Mahallesi, Mimar Muzaffer Cad.

121/236, 42200 Meram/ Konya

Dış Kapak Resmi | Cover Image

Francis Frith, Gazze eski şehir, 1862

30 Haziran 2024

YAYIN KURULU

EDITORIAL BOARD

Alaattin DOLU

Doç., Kastamonu Üniversitesi, Tarih Bölümü
Assoc. Prof., Kastamonu University, Department of History
adolu@kastamonu.edu.tr

Can DEVECİ

Doç., Erciyes Üniversitesi, Tarih Bölümü
Assoc. Prof., Erciyes University, Department of History
candvc@gmail.com

Mahmoud YAZBAK

Emeritus Prof., Hayfa Üniversitesi, Orta Doğu Tarihi Bölümü
Prof. Emeritus, University of Haifa, Department of Middle Eastern History
myazbak@univ.haifa.ac.il

M. Mustafa KULU

Arş. Gör., Selçuk Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Res. Asst., Selçuk University, Department of International Relations
mmkulu@gmail.com

Qader STEEH

Dr., Yunus Emre Enstitüsü, Ramallah Türk Kültür Merkezi
Dr., Yunus Emre Institute, Ramallah Turkish Cultural Centre
qadersteeh@gmail.com

Roberto MAZZA

Dr., Northwestern Üniversitesi
Dr., Northwestern University
roberto.mazza@northwestern.edu

Selim TEZCAN

Doç., Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Tarih Bölümü
Assoc. Prof., Social Sciences University of Ankara, Department of History
selimte76@gmail.com

Tuğçe ERSOY CEYLAN

Doç., İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
Assoc. Prof., İzmir Democracy University, Department of International Relations
tugce.ersoy@idu.edu.tr

İsme göre alfabetik sıralı | *Alphabetically sorted by name*

ALAN EDITÖRLERİ

FIELD EDITORS

Modern Ortadoğu Tarihi | *Modern Middle Eastern History*

Ü. Gülsüm POLAT

Prof., Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Tarih Bölümü
Prof., Hacı Bayram Veli University, Department of History
polat.ummugulsum@hbv.edu.tr

Eskiçağ Tarihi | *Ancient History*

Selim ADALI

Prof., Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Tarih Bölümü
Prof., Social Sciences University of Ankara, Department of History
selimferruh.adali@asbu.edu.tr

İsme göre alfabetik sıralı | *Alphabetically sorted by name*

BİLİM DANIřMA KURULU

SCIENTIFIC ADVISORY COMMITTEE

Ali BALCI, Prof. Dr., Uluslararası İlişkiler Böl., Sakarya Üni., Sakarya, Türkiye, <alibalci@gmail.com> YWCrjncAAAAJ

Ali MAHAFAZH, Prof. Dr., Dep. of History, The Univ. of Jordan, Amman, Jordan, <ali.mahafzah@ju.edu.jo> q1O1m9cAAAAJ

Asuman GÖLPINAR, Dr.. Öğr., Marmara Üni., Ortadoğu Siyasi Tarihi ve Uluslararası İlişkileri Anabilim Dalı İstanbul, Türkiye, @AsumanGlpnar, <golpinar@hotmail.com>

Ayře Ömür ATMACA, Doç. Dr., Uluslararası İlişkiler Böl., Hacettepe Üni., Ankara, Türkiye, @omuratmaca, <oatmaca@hacettepe.edu.tr> 6BGPYZsAAAAJ

Ceyhun ÇİÇEKÇİ, Dr. Arş.Gör., Uluslararası İlişkiler Böl., Çanakkale Onsekiz Mart Üni., Çanakkale, Türkiye, @CeyhunCicekci, <ceyhun.cicekci@gmail.com> dO3MGtKAAAAJ

Eldar HASANOęLU, Doç. Dr., Fars Dili ve Edebiyatı Böl., Artuklu Üni., Mardin, Türkiye, @Eldar_Hasanoglu, <eldarhasanoglu@gmail.com> 5Uw_AO0AAAAJ

Halil ERDEMİR, Doç. Dr., Uluslararası İlişkiler Böl., Celal Bayar Üni., Manisa, Türkiye, <uygula@yahoo.com> fZIXtQ4AAAAJ&hl=tr

Hasan Hüseyin GÜNEř, Doç. Dr., Tarih Böl., Bartın Üni., Bartın, Türkiye, hgunes@bartin.edu. <hasan.h.gunes@gmail.com> i0VVzbQAAAAJ

Hatice PALAZ ERDEMİR, Prof. Dr., Tarih Böl., Celal Bayar Üni., Manisa, Türkiye, <haticeerdemir@yahoo.com.tr> 5hldJfIAAAAAJ

Işıl IřIK BOSTANCI, Dr. Öğr. Üy., Tarih Böl., Mustafa Kemal Üni., Hatay, Türkiye, iibostanci@mku.edu.tr iibostanci@mku.edu.tr – <i.i.bostanci@gmail.com>

Ibrahim SLAIBI, Assistant Professor, Al Quds Univ., Palestine, Dep. of basic education, Fac. of Educational Science

İlhan ARAS, Doç. Dr., Uluslararası İlişkiler Böl., Nevşehir Hacı Bektař Veli Üni., Nevşehir, Türkiye, <ilhanaras@nevsehir.edu.tr> 4SzZ7H8AAAAJ

Muhammad Al-HIZMAWI, Prof. Dr., Dep. of History, Qatar Univ., Qatar, <mhizmawi@qu.edu.qa>

Mustafa GÜLER, Prof. Dr., Tarih Böl., Afyon Kocatepe Üni., Afyon Türkiye, <mguler@aku.edu.tr>

Özlem TÜR KÜÇÜKKAYA, Prof. Dr., Dep. of International Relation, Middle East Technical Univ., Ankara, Turkey, <tur@metu.edu.tr>

Philipp O. AMOUR, International Relations, Sakarya Univ., Turkey

Selim Ferruh ADALI, Prof. Dr., Tarih Böl., ASBÜ Sosyal ve Beřeri Bilimler Fak., <selim.adali@asbu.edu.tr> Mw7r8isAAAAJ

řeyma AY ARÇIN, Doç. Dr., Turizm Rehberlięi Böl., Pamukkale Üni., Denizli, Türkiye, <seymaay@gmail.com> LRDPYo8AAAAJ

Yasemin AVCI, Prof. Dr., Tarih Böl., Pamukkale Üni., Denizli, Türkiye, <yavci@pau.edu.tr> MdC6AskAAAAJ

İsme göre alfabetik sıralı | Alphabetically sorted by name

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

Takdim

Editorial

Selim TEZCAN viii

ARAřTIRMA MAKALELERİ

RESEARCH ARTICLES

Türkiye-Filistin İlişkilerinin Uluslararası Anlařmalar Çerçevesinde İncelenmesi: Eğitim İşbirliği Üzerinden Nicel Bir Analiz

Review of Türkiye-Palestine Relations within the Framework of International Agreements: A Quantitative Analysis on Education Cooperation

Fatih GÜLER 1-30

Necmettin Erbakan ve Ruhullah Humeyni Açısından Filistin Sorunu

The Question of Palestine from the Perspective of Necmettin Erbakan and Ruhollah Khomeini

Iřıl ARPACI 31-62

Filistin’de Finansal Geliřme - Ekonomik Büyüme İliřkisi

Financial Development - Economic Growth Relationship in Palestine

Erdal ARSLAN 63-90

Non-Muslim Population in the Gaza Sanjak in the Sixteenth Century

On Altıncı Yüzyılda Gazze Sancağı’nda Gayrimüslim Nüfus

Mustafa ÖKSÜZ 91-118

“الطامعون بعطف ظلّه الهمايوني”: حدود تصور البيروقراطية العثمانية للهجرة اليهودية إل الأرض فلسطين
(1904-1876)

“Those Aspiring to the Sympathy of His Imperial Shadow”: Limits of the Ottoman Bureaucracy’s Perception of Jewish Immigration to the Land of Palestine (1876-1904)
Mehmed OSMANLI 119-157

II. Abdülhamid Döneminde Kudüs’te Alman Hıristiyan Hacılar İçin Kurulan Müesseseler

Institutions Established for German Christian Pilgrims in Jerusalem during the Reign of Abdulhamid II
Asuman GÖLPINAR 159-193

Filistin-İsrail Sorununda Paradigma Değişikliği: *Apartheid*, Uzatılmış Yasa Dışı İşgal ve Self-Determinasyon

Change of Paradigm in the Israeli-Palestinian Conflict: Apartheid, Prolonged Illegal Occupation and Self-Determination
Ceren GÜRSELER SOLAK..... 195-236

Editör Selim TEZCAN – Takdim Yazısı

Filistin Araştırmaları Dergisi'nin Scopus indeksi tarafından taranmaya başlamasını takiben yayınlanan ilk sayı olan bu 15. sayıda; üçü tarih, ikisi uluslararası ilişkiler, biri siyaset bilimi ve biri de iktisat alanında olmak üzere toplam yedi araştırma makalesini okurlarımıza sunmuş bulunuyoruz. Araştırmacılar için yararlı olmasını dileriz.